

Väliaikainen valmistelutoimielin	§ 14	26.06.2017
Väliaikainen valmistelutoimielin	§ 35	21.08.2017
Väliaikainen valmistelutoimielin	§ 56	18.09.2017
Ohjausryhmä	§ 62	29.09.2017

Pidennetyn esivalmistelun ja väliaikaishallinnon työsuunnitelma 2017-18

VATE § 14

Työjärjestyksen 6 §:n mukaan väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävät ovat seuraavat:

Johtaminen

- 1) johtaa Kainuun maakunnan toiminnan ja hallinnon käynnistämisen valmistelua;
- 2) vastata tehtäviinsä liittyvästä puhevallan käyttämisestä maakuntahallituksen toimikauden alkuun asti;
- 3) päättää siltä osin kuin toimivaltaa ei ole siirretty virkasuhteessa maakuntaan olevalle henkilölle alaisensa henkilöstön ottamisesta määräaikaiseen virka- tai työsopimussuhteeseen, virkasuhteen kelpoisuusvaatimuksista, virkasuhteen haettavaksi julistamisesta, virka- ja työvapaista, sivutoimiluvista sekä muista työ- ja virkasuhteita koskevista asioista;
- 4) toimia toimikaudellaan työnantajan edustajana ja perustaa väliaikainen yhteistoimintaelin;
- 5) päättää valmistelun viestinnän periaatteista ja vastata tiedottamisesta siltä osin kuin toimivaltaa ei ole siirretty virkasuhteessa maakuntaan olevalle henkilölle;
- 6) vastaa hyvän tiedonhallintotavan ja hyvän henkilötietojen käsittelyn toteuttamisesta ja määrää väliaikaisen valmistelutoimielimen asiankirjahallinnosta vastaavan virkasuhteisen henkilön;

Selvitykset

- 7) selvittää maakunnille siirtyvä henkilöstö ja valmistella maakuntavaltuustolle ehdotukset henkilöstön siirtosuunnitelmaksi ja -sopimuksiksi;
- 8) osallistua maakunnille siirtyvän irtaimen ja kiinteän omaisuuden selvittämiseen;
- 9) osallistua maakunnille siirtyvien sopimusten ja näitä koskevien oikeuksien ja velvollisuuksien selvittämiseen;
- 10) osallistua maakunnille siirtyvien hallinto- ja palvelutehtävien hoitamista tukevien tieto- ja viestintätekniisten järjestelmien ja

- ratkaisujen selvittämiseen;
11) valmistella maakunnan toiminnan ja hallinnon järjestämistä;

Talous

- 12) päättää maakunnan vuoden 2018 talousarviosta;
13) päättää vuoden 2017 talousarviosta ja käyttösuunnitelmasta;
14) päättää valtionavustusten hakemisesta ja vastaa niiden käytön selvittämisestä
15) laatii vuoden 2017 tilinpäätöksen
16) vastaa maksuvalmiuden ylläpitämisestä ja maksuliikenteen hoitamisesta;
17) vastaa talouden seurannasta;

Toiminnan järjestäminen

- 18) asettaa jaostot;
19) nimeää maakunnan käynnistämisen valmistelevat työryhmät;
20) päättää sopimuksista siltä osin kun toimivaltaa ei ole siirretty virkasuhteessa maakuntaan olevalle henkilölle;
21) päättää hankinnoista siltä osin kun toimivaltaa ei ole siirretty virkasuhteessa maakuntaan olevalle henkilölle;
22) vastata muista sille laissa säädetyistä tehtävistä sekä
23) valmistelee välittömästi maakunnan toiminnan ja hallinnon käynnistämiseen liittyvät muut asiat
24) vastata muista sille laissa säädetyistä tehtävistä sekä
25) valmistelee välittömästi maakunnan toiminnan ja hallinnon käynnistämiseen liittyvät muut asiat
26) osallistuu ensimmäisten maakuntavaalien järjestämiseen ja nimetä maakuntavaalilautakunta

Ehdotus:

Väliaikainen valmistelutoimielin merkitsee tiedoksi vastuullaan olevien tehtävien muodostaman kokonaisuuden. Tehtävien toteuttamiseksi laaditaan esivalmistelun loppuraportointi, valmistelutoimielimen työjärjestys, valtakunnallinen tiekartta, ohjausryhmän ja valmisteluryhmän linjaukset (työryhmärakenne, valmisteluhenkilöstö jne.) huomioiden väliaikaishallintovaiheen työsuunnitelma valmistelutoimielimen käsittelyä varten.

Väliaikainen valmistelutoimielin:

Ehdotus hyväksyttiin siten täydennettynä, että tehtäväluetteloon lisättiin valmistelutoimielimen työjärjestykseen tullut ohjausryhmälle menevien asioiden valmistelua koskeva tehtävä.

Sote- ja maakuntaudistuksen tarkentuneen aikataulutuksen mukaan pidennetty esivalmistelu kestää 31.5.18 asti. Tämän jälkeen 1.6.18 aloittaa väliaikaishallinto.

Maakuntavaalien (28.10.18) jälkeen maakuntavaltuustot ja maakunnat järjestäytyvät tammikuussa 2019. Uudet maakunnat käynnistävät toimintansa lainsäädäntöön perustuen 1.1.2020.

Liitteenä on alustava pohjaluonnos työsuunnitelman työstämistä varten.

Liite nro: 1

Ehdotus:

Valmistelutoimielin käy periaatekeskustelun valtakunnallisesti muuttuneen uudistusaikataulun vaikutuksista Kainuun maakunnan valmistelussa vireillä oleviin asioihin ja niiden aikataulutukseen.

Valmistelutoimielin jatkaa aiempien päätösten ja linjausten sekä oheisen taulukon pohjalta pidennettyä esivalmistelua ja väliaikaishallintovaihetta koskevan työsuunnitelman valmistelua vuosiksi 2017-18.

Valmistelutyötä jatketaan työkokouksessa 22.8.2017 ja viedään asia ohjausryhmän käsittelyyn 4.9.2017 kokoukseen.

Väliaikainen valmistelutoimielin:

Ehdotus hyväksyttiin.

Valmistelutoimielin jatkaa työkokouksessaan 22.8.17 pidennetyn esivalmistelun ja väliaikaishallinnon työsuunnitelman valmistelua. Valmistelussa keskitytään painopisteinä oleviin toimenpiteisiin eli henkilöstön perusrekrytointeihin, työryhmien kokoonpanojen kuntoonsaattamiseen ja valmistelutoiminnan käynnistämiseen sekä rahoituksen turvaamiseen ja suunnitteluun. Aikataulutusta uudelleenarvioidaan tiedossa olevien valtakunnallisten linjausten pohjalta. Tässä vaiheessa monet työsuunnitelman toimenpiteiden toteutusjankohdat ovat päivittämättömään valtakunnalliseen tiekarttaan perustuvina luonteeltaan alustavia ja niiden aikataulutusta tarkennetaan jatkossa esiintulevien muutosten mukaisesti. Työsuunnitelma viedään valmisteltavana olevassa muodossa tiedoksi ohjausryhmän kokoukselle 4.9.17.

I Valmistelutoimielimen työkokouksessa 22.8.17 tuli esille työsuunnitelmaan liittyen seuraavaa:

- Työsuunnitelma jaksottuu ajallisesti seuraavasti:

a) syksy 2017 – toukokuu 2018 = pidennetty esivalmistelu

b) kesäkuu 2018 – joulukuu 2018 = väliaikaishallinto (voi jatkaa pitempään vuodenvaihteen yli riippuen maakuntavaltuuston järjestäytymisestä)

c) tammikuu 2019 – joulukuu 2019 = maakuntahallinnon käynnistyminen

- Erillislainsäädäntömuutokset – joista monet ovat vielä vireillä ja loppuun käsittelemättä –kirjataan valmisteluvaikutusten osalta niiden toteutamisvaiheessa työsuunnitelmaan.

- Valinnanvapauslakiesitys tulee lausuntokierrokselle 30.10. - 15.12.17, mikä huomioon työsuunnitelmassa

- Ohjausryhmälle saatetaan tiedoksi, mikä on valinnanvapauspilottien valmistelun tuleva aikataulu

- Maakuntastrategian valmistelu aloitetaan vuoden 2018 alusta. Tämä edellyttää kehittämis- ja suunnittelutyöryhmän valmistelun käynnistämistä ja vastuuvalmistelijan rekrytointia syksyllä 2017. Myös maakuntaohjelman valmistelu sisältyy maakuntastrategiaprosessiin. Valmistelutoimielin esittää strategiaprosessin työohjelman ohjausryhmän hyväksyttäväksi. Ehdotuksessa otetaan huomioon sekä sisäinen että ulkoinen (=valtion ja maakuntien välinen neuvottelumenetely taloudesta ja toiminnasta) prosessi. Strategiaprosessissa otetaan asiantuntijapalvelun ostomahdollisuus harkintaan. Vaaleilla valittu maakuntavaltuusto tulee strategiaprosessin loppuvaiheessa siihen mukaan. Sitä ennen uudistuksen ohjausryhmä toimii prosessissa poliittisen ohjauksen välineenä.

- Rakennerahastojen ohjelmakausi päättyy vuoden 2020 lopussa. Tämä aiheuttaa riskin, koska uudet maakunnat aloittavat vasta saman vuoden alussa. Tiedostettava valmistelutoimielimen toiminnassa, että varmistetaan jouheva siirtyminen maakuntamalliin. Uuden ohjelmakauden valmisteluun vaikuttaminen kytkettävä mukaan uuden maakuntaohjelman valmisteluun.

- ICT-valmistelun valtionavustushaun määräajan päättymistä siirretään 29.9.17 asti (nyt 31.8.), samoin maakuntien ilmoitusta noin 2 kk:lla (määräaika nyt 30.9.17) omista alueellisista tahe-palveluratkaisuista suhteessa valtakunnallisen tahe-palvelukeskusyhtiön (Hetli

Oy) palveluvalikoimaan ja käyttövelvoitteeseen. Ilmoitusten uusi tarkaraja lienee näin ollen 30.11.17, mikä on Kainuun maakunnallisten tukipalveluratkaisujen selkiytymisen kannalta tarpeellinen aikalisä.

- Maakuntakonsernin organisaatiokaavio korjataan ohjausryhmäkäsittelyyn lokakuussa 2017, kun soten valinnanvapauslakiesitys tulee lausunnolle. Aluekehitys- ja kasvupalvelulainsäädäntö odottaa em. lakipaketin käsittelyä.

- Maakuntavaalien järjestämisen valmisteluun panostetaan suuritoisenä hankkeena Vaten toimesta jo vuoden 2018 alusta lukien.

- Talouden ja toiminnan simuloinnin aikataulutusta määrittänyt valtiovarainministeriön täsmentyvän ohjeistuksen ja simuloinnin aloitustilaisuudesta 7.9.17 saatavan tiedon perusteella. Aluekehityslain osalta simuloinnin aloitustilaisuus on 29.8.17. Näillä näkymin kaikki simuloinnit viivästyvät alkuperäisestä aikataulustaan vähintään kaksi kuukautta. Tässä vaiheessa simulointeja ei kannata maakunnissa vielä valmistella.

II Kainuun maakuntakierroksen etäyhteysneuvottelussa 28.8.17 tuli työsuunnitteluun liittyen esille seuraavaa:

- Muutosjohtaja Pauli Harju: Maakuntavaltuustojen aloittaessa työskentelyn vuoden 2019 alusta on tärkeää, että valmistelun tuloksena on käyty läpi etenkin maakuntien toimintaan keskeisesti vaikuttavat sopimukset ja kiinteistöselvitykset. Budjettiriihi avaa, kuinka paljon rahoitusta käytettävissä valmisteluun. Vuoden 2017 osalta jakamattomaa rahoitusta voitaneen käyttää vuosina 2018 ja 2019. JTS-suunnitelman mukaisesta tarpeesta ei olla kaukana. Valinnanvapaus- ja kasvupalvelulainsäädännön sekä maakunnille tehtäviä tuovien substanssilakien eduskuntakäsittelyyn antaminen siirtyy ensi vuoden puolelle. Valinnanvapauden osalta STM:ltä tulossa uutta ohjeistusta pilotointiin.

- TEM:ssä ei ole varauduttu tarkennettavan kasvupalvelulainsäädännön osalta uuteen lausuntopyyntökierrokseen, vaan muutosten jäädessä pieniksi ensisijaisesti sidosryhmien kuulemismenettelyyn.

- Soten järjestämisen ja tuottamisen erottamisen ja organisoinnin valmisteluun on valmistelussa panostettava riittävästi.

- Painotettiin Perlaconin painelaskelmien vaikutusten huomiointia tulevan maakunnan talouden ja toiminnan valmistelussa. Kainuun sopeutustarve on pitkässä juoksussa maakuntatarkastelussa suurimmasta päästä, mikä tulisi ennakoivasti huomioida valmistelussa.

- Kainuulle pienenä maakuntana tärkeää kuntien ja maakunnan sy-

nergia tukipalvelujen järjestämisessä. Tukipalvelukuvio tulisi käydä kokonaisvaltaisesti läpi tasoilla valtakunnalliset palvelukeskukset – maakunnalliset tukipalveluratkaisut ja niiden organisointi –kunnat.

- Maakuntien linjattava, tarvitaanko valtakunnallisen tahe-palvelukeskustyhtiön eli Hetli Oy:n suoraan tuottamia palveluja maakunnissa, määräaika siirtynee 30.11.17 asti. Maakuntien Tilakeskus Oy selvittää FCG:n konsulttityönä kevääseen 2018 mennessä maakuntien käyttöön tulevat kuntien kiinteistöt vuokralaskelmineen. Vimana Oy (ICT-palvelukeskus) luo puitejärjestelyjen kautta maakunnille yhteisen arkkitehtuurin ja yhteisen tekemisen alustan.

- Valinnanvapauspilotointien osalta STM:ltä neuvotteluun saatuun tietoon perustuen todettiin, että uudistuksen aikataulun muututtua tulee uusi hakukierros, josta tiedotetaan erikseen. Hakemukset tullaan käsittelemään samanaikaisesti. Pilotoinnit tulevat koskemaan joko sote-keskusta, henkilökohtaista budjetointia tai niiden yhdistelmää. Kainuu on mukana pilotointia hakevien maakuntien piirissä.

- Valinnanvapauden uusien valtakunnallisten perusratkaisujen pohjalta tulee maakuntakonsernin yhtiö rakenne käydä uudistuksen ohjausryhmässä ja kuntien kanssa läpi.

- Maakunnista on joka tapauksessa tulossa omia hankintayksiköitä, jolloin edellytetään omia inhouse-järjestelyjä, mikä aiheuttaa väistämättä tarpeen osakeyhtiöratkaisuihin.

- MMM:n mukaan maakunnan maaseutuhallinnon tehtäväkokonaisuus tulisi ensisijaisesti organisoida integroidusti maakunnan järjestämistehtävänä eikä maakunnan liikelaitoksessa. Syinä erityisesti EU-raportoinnin koordinaatio ja maksajavirastovirastotehtävien kokonaisuus.

- TEM saa syyskuun alkupuoliskolla valmiiksi kasvupalvelulainsäädäntöön liittyvät perustuslakivaliokunnan tekemien huomautusten vaikutusanalyysit.

- Kaavailtu lainsäädäntö sulkee kilpailullisen monituottajamallin kautta maakunnallisten elinkeinoyhtiöiden mahdollisuuden toimia palvelujen tuottajina, jolloin yhteistoiminta maakunnan ja kuntien välillä vaikeutuu.

- Pohjois-Suomessa pystytään hoitamaan rakennerahastotoimintaan liittyvät välittävän viranomaisen kaikki tehtävät omana toimintana. Suunniteltu muutos pyrittävä viemään läpi mahdollisimman nopeasti jo vuonna 2021 uuteen ohjelmakauteen kohdistuvana.

- Ympäristöhallinnon tehtävien hajautustarpeeseen liittyen menossa

esivalmistelun työryhmävalmistelun pohjalta keskustelu ylimaakunnallisesta yhteistyöstä Pohjois-Suomessa. Samoin yhteistyökysymykset vireillä kala- ja vesitalousasioiden ylimaakunnallisesta yhteistyöstä. Sen sijaan yhteistyörakenne ei riitä liikennetehtävien hoitoon, joka toteutettava maakunnallisesti. Kaikki liikennemuodot on sovittava yhteen niin, että päästään matkaketjuihin. Kokonaisuuteen vaikuttavat myös muodostettavaan valtakunnalliseen LIVI-virastoon keskitettävät tehtävät ja viraston toimintalinjaukset.

- Ministeri Saarikko on tulossa 11.10.17 Kajaaniin vierailulle. Ministeri tutustuu sote-kärkihankkeisiin ja tapaa maakuntavalmistelussa mukana olevien sidosryhmien luottamushenkilö- ja viranhaltijajohtoa.

III Muuta ohjeistusta:

- Uudistuksen liittyvää talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen valmistelutyötä ja maakuntien ohjeistusta on päivitetty 29.8.17 saapuneella viestillä. (Otsikkona 24.8.2017 päivitetty ohjeistus maakuntien oman talous- ja henkilöstöhallinnon valmistelutyön tueksi). Ohjeistus korvaa 30.6.2017 sekä 30.3.2017 päivätyt ohjeistukset. Maakuntien toimijoiden suunnitelmat etenemismallista (=palveluntuottaja- ja järjestelmävalinnat) pitää olla valtakunnallisen TAHE-valmistelun tiedossa viimeistään 30.11.2017 mennessä.

- Hetli Oy (tahe) aloittaa Vimana Oy:n (ict) kanssa talous- ja henkilöstöhallinnon **järjestelmäkilpailutuksen valmistelun** yhteistyössä maakuntien toimijoiden kanssa. Kilpailutuksella mahdollistetaan uusien järjestelmien tai niiden osakokonaisuuksien käyttöönotto niille maakunnille, joilla on tarve uudistaa järjestelmät. Kilpailutuksen valmistelu ja tarpeiden koonti tehdään syksyllä 2017 ja kilpailutusprosessi keväällä 2018. Järjestelmien käyttöönottoprojekteja voidaan käynnistää syksyllä 2018 tai tämän jälkeen.

Maakunnat tekevät suunnitelmat etenemismallista, jotka pohjautuvat seuraaviin vaihtoehtoihin ja kriteereihin:

1. Maakunta valitsee Hetlin palveluntuottajaksi -> yhteisen siirtoprojektin suunnittelu käynnistyy.
 2. Maakunta valitsee tulevan MAKU TAHE yhtiön palveluntuottajaksi -> Omistusosuus ja osakassopimusneuvottelut Hetli Oy:n kanssa.
- Kyseinen MAKU TAHE -yhtiö liittyy TAHE-yhtiön konsortioon siten, että TAHE-yhtiö saa MAKU TAHE -yhtiön osakkeita sekä in house -aseman (osaomistus- tai tytäryhtiö). TAHE-yhtiön tulee hyväksyä osakejärjestelyt, jotta maakunnan toimijoiden valitsemasta yhtiöstä tulee MAKU TAHE -yhtiö.
 - In house -asema edellyttää osakeomistuksen lisäksi riittävää oh-

jausmahdollisuutta. Osaomistuksen osalta riittävä ohjaus voidaan toteuttaa hallituspaikalla ja palvelusopimuksella.

- Palvelusopimus maakunnalle tuotettavista talous- ja henkilöstöhallinnon palveluista tehdään TAHE-yhtiön kanssa.
- Valtakunnallisen palvelukeskusyhtiö Maakuntien Tilakeskus Oy:n toiminnan käynnistämiseen liittyen on valtakunnallisena työryhmätyönä valmisteltu toimitilajärjestelyjä. Kuntien vuokramääritysprojektin valtakunnallinen kysely avataan 20.9.17. Maakuntaudistuksen puolesta Kainuun kunnille ja sote-kuntayhtymälle on tiedotettu 31.8.17 kyselyyn varautumisesta. Tietojen keräys tehdään Maakuntien Tilakeskus Oy:n toimeksiannosta joulukuun -17 mennessä ja arvonmääritys sekä vuokran määrittely vappuun -18 mennessä. Syksy -18 ja kevät -19 hyödynnetään vuokrasopimusten läpikäymiseen ja niiden neuvottelemiseen kunnan, maakunnan ja Maakuntien Tilakeskus Oy:n kesken.

- Kasvupalveluyhtiön valmistelu otti 28.8.2017 merkittävän askeleen. TEM:n maakuntavalmistelun ohjausryhmä päätti, että kasvupalveluyhtiön varsinainen perustamisprojekti voidaan aloittaa. Projekti käynnistyy syyskuun aikana. Loppuvuoden 2017 keskeinen työ on kasvupalveluyhtiön liiketoimintasuunnitelman työstäminen. Kasvupalveluyhtiön perustamisen aikataulu on, että kesällä 2018 yhtiö olisi toiminnassa ja alkaisi ottaa hoitoonsa niitä palveluita, jotka yhtiölle osoitetaan.

Alustavien suunnitelmien mukaan kasvupalveluyhtiön aloitusvaiheessa 75 prosentin osuus yhtiön toiminnasta koostuu kasvupalvelujen digitalisaatiosta ja sähköisen palvelun tuesta (ASPA), tiedon tuotannosta ja analysointipalveluista. Maakunnille annettavan järjestämisen ja viranomaistuen osuus olisi 15 prosenttia ja oman palvelutuotannon tuki maakunnille 10 prosenttia. Selkeimpänä yhteisenä kokonaisuutena nähtiin ennakointi ja erilaiset tiedontuotanto- ja raportointitarpeet. Näitä voidaan tuottaa keskitetysti ja konseptoiden eri näkökulmista, vertailtavuuden kuitenkin säilyessä. Näistä esimerkiksi asiakastytyväisyystutkimukset.

Yhtiön toiminnan ja palvelujen on tarkoitus tukea maakuntien kasvupalveluita tarjoten digitalisaation perustuvia yhteisiä, tasavertaisia ja kustannustehokkaita ratkaisuja rajapintoihin. Kaikkea ei tarvitse tehdä joka maakunnassa erikseen, jolloin maakunnille vapautuu resursseja keskittyä esim. lähipalvelujen kehittämiseen.

- Osana sote- ja maakuntaudistusta valtion aluehallinto organisoidaan uudelleen. Tulevaisuuden työnjaossa valtio vastaa muun muassa oikeusvaltion ylläpitämisestä ja kehittämisestä, perusoikeuksien turvaamisesta sekä yhdenvertaisuuden ja yleisen edun valvon-

nasta. Tässä roolissa valtiolle jää edelleen useita valtakunnallisesti hoidettavia lupa- ja valvontatehtäviä sekä kuntien ja maakuntien toiminnan laillisuusvalvontatehtäviä. Näitä valtiolle jääviä tehtäviä kootaan uuteen valtakunnallisen toimivallan omaavaan virastoon. Virastoon siirtyy tehtäviä esimerkiksi lakkautettaviksi ehdotettavista aluehallintovirastoista sekä Valvirasta.

Valtion lupa- ja valvontaviraston toimialat ovat sosiaali- ja terveysala, ympäristötehtävät, työsuojelu sekä opetus- ja kulttuuritoimi. Uusi virasto valvoo toimialoillaan perusoikeuksien ja yleisen edun toteutumisesta. Ohjausryhmä käynnisti syyskauden kokouksella 16.8.2017. Ohjausryhmän enemmistö katsoi, että Luova-viraston toiminnan pitäisi käynnistyä alkuperäisen aikataulun mukaisesti 1.1.2019 ja että virasto aloittaisi tuolloin suunnitellussa laajuudessaan. Viraston toimeenpanohanke etenee aiemmin vahvistetun alkuperäisen aikataulun mukaisesti siihen saakka, kunnes poliittinen ratkaisu asiasta saadaan. Luova-laki on tarkoitus viedä eduskuntaan sote -ja maakuntauudistuksen 2. lakipaketin kanssa yhtä aikaa maaliskuussa 2018 riippumatta Luova-viraston aloitusajankohdasta.

- Järjestämisen käsikirja on apuväline maakunnan järjestämistehtävien ja hallinnon organisointiin. Käsikirjan on tarkoitus tarjota käytännönläheistä ja konkreettista tukea maakuntien valmistelijoille. Käsikirjan ensimmäinen versio on julkaistu kesäkuussa sähköisenä Alueuudistus.fi:ssä linkissä <http://alueuudistus.fi/jarjestamisen-kasikirja>. Järjestämisen käsikirja on maakuntien toimeenpanoa ja valmistelua tukeva käytännön työväline. Se tarjoaa tukea erityisesti maakuntien järjestämistä vastuuseen kuuluvien tehtävien valmisteluun sekä tehtävien toteuttamiseen tarvittavien työvälineiden tunnistamiseen. Käsikirja tarjoaa apua konkreettisten tehtävien suunnitteluun. Se myös jakaa tietoa eri maakunnissa tehdyistä ratkaisuista muiden maakuntien hyödynnettäväksi ja työn tueksi. Käsikirjan tavoitteena on selkiyttää järjestämisen kokonaisuuteen liittyvät konkreettiset tehtävät. Käsikirjan ensimmäisessä julkaisussa versiossa painottuvat sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämiseen liittyvät kysymykset. Seuraavaan versioon syksyllä -17 tulevat laajemmin näkyviin myös muut maakunnan järjestämisen tehtävät.

- Valinnanvapauspilotit toteutetaan osana uutta valinnanvapauslain säädäntöä. Eduskunta käsittelee sote- ja maakuntauudistuksen lait keväällä 2018 ja lakien on tarkoitus tulla voimaan kesällä 2018. Valinnanvapauspilotit toteutetaan laajamittaisesti uuden valinnanvapausmallin mukaan 1.7.2018 – 31.12.2019.

Pilottien valtionavustushaku toteutetaan alkuvuonna 2018. Aiemman valinnanvapauspilottien hakuun osallistuneet voivat muokata hakemuksiaan uuteen hakuun sopiviksi ilman uutta hakemusta. Hakijat saavat tästä erillisen ohjeistuksen. Uuden haun kriteerit julkais-

taan vuoden vaihteessa.

Pilotoinnin siirtäminen uuden lainsäädännön mukaiseksi mahdollistaa sen, että uutta valinnanvapausmallia voidaan kokeilla laajasti ja kokonaisvaltaisesti. Myös useammalla maakunnalla on mahdollisuus ehtiä mukaan pilotteihin.

IV Valtakunnallista tiekarttaa on päivitetty 30.8.17 seuraavilta osin:

Maakuntavaalit

Ensimmäiset maakuntavaalit järjestetään lokakuussa 2018.

Oikeusministeriö ohjeistaa väliaikaista valmistelutoimielintä ja maakuntavaalilautakuntia tarkemmin vaalien toimittamisesta lähempänä vaalien ajankohtaa. Oikeusministeriö järjestää myös tarvittaessa koulutusta maakuntavaalien toimittamisen tueksi syksyllä 2018. Oikeusministeriö, valtiovarainministeriö ja Suomen Kuntaliitto toteuttavat viestintätoimenpiteitä vaaleja koskien.

Maakunnan aloitejärjestelmää koskeva suunnittelu

Maakuntalain mukaan maakunnan asukkaalla sekä alueella toimivalta yhteisöllä ja säätiöllä on oikeus tehdä aloitteita maakunnan toimintaa koskevissa asioissa. Maakunnan 15 vuotta täyttäneillä asukkailla on myös oikeus tehdä aloite kansanäänestyksen järjestämiseksi maakunnassa.

Oikeusministeriö ylläpitää sähköisiä demokratia.fi-palveluja, joihin kuuluvat mm. otakantaa.fi-keskustelufoorumi, kuntalaisaloite.fi, lausuntopalvelu.fi ja nuorten ideat.fi. Oikeusministeriö valmistelee sähköisen maakunta-aloitteen lisäämistä demokratia.fi-palveluihin. Tavoitteena on, että maakunta-aloite.fi-järjestelmä on käytössä 1.1.2019 eli silloin, kun maakuntalain osallistumista ja vaikuttamista koskevat pykälät tulevat sovellettaviksi.

Nuorisovaltuuston, vammaisneuvoston ja vanhusneuvoston sekä kielivähemmistön vaikuttamistoimielinten asettaminen

Maakuntalain mukaan maakunnan on asetettava nuorisovaltuusto tai vastaava nuorten vaikuttajaryhmä, vammaisneuvosto sekä vanhusneuvosto lain tultua sovellettavaksi, kuitenkin viimeistään 1.1.2019 mennessä. Lisäksi kaksikielisissä maakunnissa ja maakunnassa, johon kuuluu saamelaiden kotiseutualueeseen kuuluva kunta, on asetettava kielivähemmistön vaikuttamistoimielin.

Suomen Kuntaliitto, valtiovarainministeriö sekä oikeusministeriö valmistelevat yhteistyössä käytännön oppaan vaikuttamistoimielimistä.

Oppaassa esitellään kuntien vaikuttamistoimielinten kokemuksiin pohjautuen hyviä toimintakäytäntöjä. Se sisältää myös esimerkkejä ja suosituksia koskien mm. vaikuttamistoimielinten vaihtoehtoisia valintatapoja (esim. nuorisovaltuusto), kokoonpanoa, tehtäviä ja vuorovaikutusta sekä prosessikuvauksen vaikuttamistoimielinten asettamiseksi. Opasta valmistellaan Suomen Kuntaliiton AKE –hankkeessa (asukkaat maakuntaudistuksen keskiöön). Se valmistuu syksyllä 2017.

Maakunnan osallistumisjärjestelmä ja osallistumista koskevat strategiset tavoitteet sekä viestintä ja vuorovaikutus

Maakunnassa tulee suunnitella se, millaisia osallistumiskeinoja ja –menetelmiä sekä rakenteita maakunnassa on tarkoituksenmukaista ottaa käyttöön ja mitkä ovat maakunnan osallistumista ja vaikuttamista koskevat strategiset tavoitteet. Valmistelu on hyvä kytkeä maakuntastrategian valmistelun yhteyteen. Strategiaa voidaan tarvittaessa toimeenpanna yksityiskohtaisemman osallisuusohjelman tai –suunnitelman avulla. Maakunnan ja jo väliaikaisen valmistelutoimielimen tulee tiedottaa maakunnan toiminnasta, tai maakunnan perustamista koskevasta valmistelusta alueen asukkaille, palvelujen käyttäjille, järjestöille ja yhteisöille.

Tiekartassa on esimerkkejä maakuntien valmistelusta ja osallisuus- ja vuorovaikutusjärjestelmistä sekä osallistumis- ja vaikuttamismenetelmistä sekä tieto- ja tukipaketeista.

Valtiovarainministeriön koordinoimassa avoimen hallinnon ohjelmassa on valmistunut tukipaketti, joka sisältää tietoa avoimen hallinnon yhteisistä periaatteista ja ohjeita keskeisimpiin toimenpiteisiin sekä esimerkkejä hyvistä käytännöistä. Paketti sisältää lyhyesti kirjoitettu kortteja avoimeen hallintoon liittyvistä aiheista periaatteella ”tee ainakin nämä asiat”. Kortit ovat muun muassa selkeyden, viestinnän ja osallisuuden teemoista. Tukipaketti sisältää myös avoimen hallinnon tarkistuslistan. Sitä voi tilata osoitteesta [avoinhallinto\(a\)vm.fi](mailto:avoinhallinto(a)vm.fi)

Koulutuskiertue

Oikeusministeriö, valtiovarainministeriö ja Suomen Kuntaliitto järjestävät kevään 2018 aikana koulutuskierroksen, jossa alueellisia vastuvalmistelijoita tuetaan ja koulutetaan maakunnan osallisuus- ja vaikuttamiskeinoja koskevaan lainsäädäntöön ja lainsäädännön toimeenpanoon. Sitä ennen, syksyllä 2017 Suomen Kuntaliitto järjestää AKE-projektin pilottimaakunnissa koulutuspiilotteja. Eriyisenä fokuksena ovat käyttäjälähtöiset osallistumisen menetelmät, osallisuussuunnitelman tekeminen ja maakuntalain osallisuutta koskevien säännösten toimeenpano.

Sopimukset

Asukkaiden osallistumisoikeuksia turvaavat veloitteet tulee sisällyttää maakunnan järjestämisvastuulle kuuluvia palveluja tuottavien yritysten ym. kanssa tehtäviin sopimuksiin, osana muuta sopimusvalmistelua. Neuvoja ja ohjeita tähän valmistuu syksyllä 2017.

V Kuntatyönantajat -yhteyshenkilötiedote 29.8.2017:

Tietojen kerääminen maakuntiin siirtyvästä henkilöstöstä – tarkennus aikatauluihin

Henkilöstötietojen kerääminen siirtyy siihen asti, kunnes lait ovat voimassa ja väliaikaishallinto aloittaa. Ennen lakien voimaantuloa ei ole työnantajaa, jolla olisi oikeus tietoja kerätä, eikä luovuttavilla työnantajilla ole velvollisuutta tietoja luovuttaa.

VM:n 5.7.2017 antaman suunnitellun aikataulun mukaan alustava uusi henkilöstötietojen keruun aikataulu voisi olla seuraava:

- Loppukevät 2018: Kuntaorganisaatiot saavat ohjeistuksen tiedostojen täyttämiseen sekä niiden tallettamiseen palvelukanavaan, ja tiedostojen talletus palvelukanavaan voi alkaa.
- Lakien voimaan tultua väliaikaishallinto saa tiedot käyttöönsä.
- 31.12.2018: Kaikki tiedot on talletettu palvelukanavaan.
- Syksy 2019: Syksyllä 2019 tiedonkeruuprosessi toistetaan uudelleen.

Aikataulujen tarkentuessa tiedotetaan asiasta lisää.

Jos henkilöstötietoja halutaan kerätä ennen lakien voimaantuloa, perustuu se työnantajien väliseen yhteistyöhön ja kerättävät tiedot voivat olla sellaisia, että niitä ei voi yhdistää yksittäiseen henkilöön.

VI ICT-sopimukset ja hankinnat -ohje

Valmisteltu kuntien, kuntayhtymien ja maakuntien väliaikaisen valmisteluelimen käyttöön. Ohjeessa käsitellään ICT-hankintojen liittymistä muutosprosessiin, voimaansäilytysjärjestelyjä, sopimusten arviointia muutostilanteessa sekä julkisia hankintoja maakuntauudistuksessa (ks. tiekartta/ digimuutoksen kansallinen tuki).

Simulointi:

Maakuntatalouden simulointi käynnistyi 7.9.2017 pidetyllä aloitustilaisuudella Helsingissä. (Katso tilaisuuden materiaalit alueuudistus.fi/simulointi). Aloitustilaisuudessa ministeriöiden, palvelukeskusten ja

maakuntien edustajat kävivät läpi maakuntien ohjauksen ja rahoituksen periaatteita, haasteita ja simuloinnin mahdollisuuksia. Näkemys siitä, että tuleva maakuntahallinto edellyttää valtion ja maakuntien väliltä aivan uudenlaista vuorovaikutusta ja yhteistyön kulttuuria, jaettiin tilaisuudessa yhteisesti. Nyt käynnistyvä maakuntatalouden simulointi tarjoaa yhteistyön harjoitteluun erinomaisen mahdollisuuden. Simuloinnin toteuttaminen käynnistyy välittömästi ja jatkuu kiihtyvässä tahdissa kesään 2018 asti. Simuloinnin suunnitelma aikatauluineen julkaistaan alueuudistus.fi -sivustolla lähiviikkojen aikana.

Valtakunnallinen tiekartta vaiheistaa sote- ja maakuntauudistuksen etenemistä ja määrittelee konkreettiset uudistuksen valmisteluun tarjottavat tuen muodot ja tukitoimenpiteet. Tiekartan tarkoituksena on edesauttaa maakuntien valmistelijoiden työtä tarjoamalla tietoa valmistelun aikatauluista, lakien velvoitteista ja muutostuen tarjoamista mahdollisuuksista. Yksityiskohtaisemmin uudistuksen eri vaiheita, maakuntien valmistelutehtäviä ja kansallisesti eri sidosryhmien toimesta tarjottavaa muutostukea esitellään tiekartan teemakohtaisissa teksteissä (alueuudistus.fi/tiekartta). Uudistuksen siirtymisestä johtuva tiekartan päivitys on tällä hetkellä VM:ssä kesken.

Ehdotus:

Valmistelutoimielin jatkaa aiemmat päätökset ja linjaukset sekä työkokouksen ja maakuntakierroksen anti ja ohjausryhmän kokouskäsitely 4.9.17 sekä valtakunnallisen tiekartan ja muu ohjeistus huomioiden oheisen taulukon (liite 1) pohjalta pidennettyä esivalmistelua ja väliaikaishallintovaihetta koskevan työsuunnitelman valmistelua vuosiksi 2017-19. Otetaan työsuunnitelman laadintaa koskeva asiakokonaisuus Impilinnan seminaaripäivän 9.10.17 työskentelyn aiheeksi.

Väliaikainen valmistelutoimielin:

Valmistelutoimielin päätti saattaa esittelytekstiin sisältyvän asiakokonaisuuden tiedoksi ohjausryhmälle. Omana asiakohdantana ohjausryhmän kokoukseen viedään Kainuun maakunnan suunnitelmat talous- ja henkilöstöpalvelujen etenemismallista (=palveluntuottaja- ja järjestelmävalinnat), sillä maakuntien kanta pitää olla valtakunnallisen TAHE-valmistelun tiedossa viimeistään 30.11.2017 mennessä.

Valmistelutoimielin jatkaa liitteenä olevan pidennetyn esivalmistelun ja väliaikaishallinnon työsuunnitelman työstämistä seminaarissaan 9.10.17.

Puheenjohtajan ehdotus:

Ohjausryhmä merkitsee tiedoksi työohjelman valmistelutilannetta koskevan informaation.

Ohjausryhmä:

Ehdotus hyväksyttiin lisäyksellä, että lähidemokratian vahvistamiseksi valmistelutyössä tulee ottaa huomioon järjestöjen rooli. Jatkotyössä valmistellaan niiden osallistuminen valmistelun ja maakunnan toimintaan.
